

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/290/2020
Identifikačné číslo spisu: 4216217097
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4216217097.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Petrikovej a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobkyne P. S. W., bývajúcej v K., zastúpenej KATONA - Advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Nových Zámkoch, M. Matunáka 11, proti žalovanej V. W., bývajúcej v O., zastúpenej Advokátska kancelária KERAK s. r. o., so sídlom v Bratislave, Seberíniho 6/C a Mgr. Petrom Kupkom, advokátom, s o sídlom v Trnave, Hlavná 23, o určenie vlastníckeho práva k psovi a prikázanie psa do výlučného vlastníctva žalobkyne, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 13C/261/2016, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 07. marca 2019 sp. zn. 9Co/264/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. februára 2018 č. k. 13C/261/2016-179 určil, že výlučným vlastníkom psa plemena argentínskej dogy menom B. evidovaný čipom číslo XXXXXXXXXXXXXXXX je žalobkyňa. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 50 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, o ktorej výške súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 588 Občianskeho zákonníka zák. č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Mal za to, s poukazom na § 614 ods. 6 OZ upravujúcim všeobecnú zásadu, podľa ktorej vlastníctvo k veci prechádza na kupujúceho jej prevzatím, že po uzavretí zmluvy je potrebné, za účelom nadobudnutia vlastníctva ku kúpenej veci, prevziať vec. V danom prípade žalovaná skutkové tvrdenia žalobkyne o tom, že žalobkyňa sa prevzatím argentínskej dogy menom B., po uzavretí ústnej kúpnej zmluvy so žalovanou, stala vlastníčkou sporného psa, nerozporovala, tieto v danom civilnom konaní nepoprela. S poukazom na § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) sa preto skutkové tvrdenia žalobkyne o tom, že je vlastníčkou psa zakúpeného od žalovanej, považujú za nesporné, a tak súd žalobe v časti určenia vlastníckeho práva k uvedenému psovi podľa § 137 písm. c/ CSP vyhovel, keď žalovaná preukázala, že má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd žalobu v časti prikázania psa

do vlastníctva žalobkyne nepovažoval za dôvodnú, keď žalobkyňa netvrdila, že je podielovou spoluvlastníčkou uvedeného psa a nenavrhol ani zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k psovi B.. Z uvedeného dôvodu súd žalobu v tejto časti považoval za nedôvodnú, keď navyše výrok o určení vlastníctva skonsumoval aj výrok o prikázaní psa do vlastníctva žalobkyne. Súd s poukazom na § 262 ods. 1 CSP rozhodol o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že v konaní o dvoch nárokoch bola procesne úspešná žalovaná len v polovici (o určenie vlastníckeho práva), a tak jej súd priznal polovičnú, teda 50 % náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením zo 7. marca 2019 č. k. 9Co/264/2018-275 odmietol odvolanie žalovanej a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Krajský súd ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 CSP po oboznámení sa s obsahom spisu v prejednávanej veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je potrebné podľa § 386 písm. a/ CSP odmietnuť z dôvodu, že odvolanie bolo podané oneskorene, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty. V odôvodnení uviedol, že v prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanej doručovaný poštou na adresu O., teda na adresu, ktorú uviedla aj žalovaná v odvolaní proti napadnutému rozsudku, a na ktorej má podľa lustrácie v registri obyvateľov evidovaný trvalý pobyt, teda na adresu v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 písm. a/ CSP. Zásielka určená žalovanej - napadnutý rozsudok sa súdu prvej inštancie dňa 05. apríla 2018 vrátila ako nedoručená z dôvodu, že adresát je neznámy. Odvolanie proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná až dňa 26. apríla 2018 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom prostredníctvom svojho právneho zástupcu. V spise sa nachádza úradný záznam zo dňa 12. apríla 2018 (č. l. 190) o vyhotovení fotokópií zo súdneho spisu, z ktorého vyplýva, že v tento deň boli splnomocnenému zástupcovi žalovanej Q. V. vydané fotokópie napadnutého rozsudku v počte 5 kusov, po uhradení vecných nákladov. Z vyjadrenia Slovenská pošta a. s. (č. l. 272) vyplýva, že šetrením bolo na dodávacej pošte Bratislava 5 zistené, že zásielka s podacím číslom UC284702496SK, teda napadnutý rozsudok, bola vrátená späť s vyznačením dôvodu adresát neznámy, pretože adresát na odovzdávacom mieste v čase doručovania zásielky nemal označenú schránku, ani zvonček menovkou. V zmysle Poštových podmienok - Všeobecná časť (vnútroštátny styk), bod 16. 10., vlastník zabezpečí označenie domovej listovej schránky menovkou adresátov žijúcich na danom odovzdávacom mieste, zároveň aj označenie vchodov bytových domov a zvončekov, ktoré musia byť funkčné a umiestnené pri vchode do domu. Odvolací súd dospel k záveru, že tvrdenie žalovanej, že vždy riadne preberala poštu na adrese svojho trvalého pobytu a mala riadne označenú poštovú schránku, na ktorej je jej meno na adrese jej trvalého pobytu - I., sa jej napriek ňou predloženým listinným dôkazom nepodarilo preukázať. Toto jej tvrdenie je v rozpore s vyjadrením Slovenská pošta a. s. zo dňa 26. septembra 2018, a zo žalovanou predloženej fotografie poštovej schránky nie je zjavné, kedy bola vyhotovená, pričom list základnej školy (č. l. 208 spisu) bol žalovanej doručovaný až 13. apríla 2018 a napadnutý rozsudok už dňa 27. marca 2018, teda nejde o totožné obdobie, preto ani týmto dôkazom žalovaná ňou tvrdené skutočnosti nepreukázala. Žalovaná neoznačením svojej poštovej schránky porušila ustanovenie § 33 ods. 3 písm. c/ zák. č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého mala povinnosť označiť domovú listovú schránku údajmi potrebnými na vykonanie dodania, pričom následkom nesplnenia tejto jej povinnosti je to, že poštový podnik ako doručujúci orgán jej nemal kam zásielku doručiť, pričom jej napadnutý rozsudok doručoval na adresu v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 písm. a/ CSP, preto odvolací súd mal za to, že napadnutý rozsudok bol žalovanej doručený dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu, teda dňa 05. apríla 2018. Deň nasledujúci, teda dňa 06. apríla 2018, začala žalovanej plynúť lehota na podanie odvolania, ktorá jej uplynula 20. apríla 2018 (piatok). Ak teda žalovaná podala odvolanie až dňa 26. apríla 2018, urobila tak po márnom uplynutí 15-dňovej lehoty, v rámci ktorej bolo možné podať odvolanie, pokiaľ nebola s rozhodnutím súdu prvej inštancie spokojná. Odvolací súd poznamenal, že v čase prevzatia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie jej splnomocneným zástupcom mala žalovaná ešte možnosť podať proti nemu odvolanie, pretože v tom čase ešte plynula odvolacia lehota. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie prostredníctvom právneho zástupcu Advokátska kancelária KERAK s. r. o. (...) s poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľka trvala na tom, že k nedoručeniu rozsudku súdu prvej inštancie (fikcii doručenia) došlo z pochybenia pošty, a že mala v čase doručovania tohto rozsudku riadne označenú

schránku menovkou so svojím priezviskom. Na podporu svojich tvrdení uviedla: A. Súd prvej inštancie odoslal zásielku dňa 27. marca 2018 a táto bola už dňa 02. apríla 2018 vrátená späť súdu prvej inštancie.; B. Dovolateľka požiadala súd prvej inštancie o opätovné doručenie zásielky dňa 09. apríla 2018 (č. l. 198). Napriek tejto žiadosti súd prvej inštancie nezaslal opätovne zásielku.; C. Následne dovolateľka splnomocnila svojho otca - Q. V. (č. l. 191 spisu), aby osobne prevzal rozhodnutie v tejto právnej veci, k čomu aj dňa 12. apríla 2018 reálne došlo.; D. z č. l. 126 spisu vyplýva, že súd telefonicky kontaktoval vyšetrovatelku OR PZ Komárno, ktorá mala oznámiť súdu adresu na doručovanie žalovanej, a to W. - súd prvej inštancie však rozsudok sp. zn. 13C/261/2016 zo dňa 27. februára 2018 na túto adresu vôbec nezasielal.; E. Súd prvej inštancie rovnako z listiny Zápisnica o výsluchu svedka (č. l. 158 spisu) a Zápisnice o vydaní veci (č. l. 165 spisu) vedel o telefónnom čísle žalovanej, ktoré je tu výslovne uvedené, avšak žiadnym spôsobom sa ju nepokúsil kontaktovať.; F. Z obálky, ktorou mal byť žalovanej doručovaný rozsudok súdu prvej inštancie je zrejmé, že je na nej rukou napísané „V.“ č. l. 186 spisu), takto isto rukou napísaný text „V.“ je aj na obálke, ktorá je v prílohe odvolania žalovanej na potvrdenie, že jej bola riadne doručovaná pošta (č. l. 208 spisu).; G. Na č. l. 207 spisu sa nachádza fotografia poštovej schránky s uvedením priezviska žalovanej a zároveň je na tejto schránke uvedené aj priezvisko „V.“ - t. j. otec žalovanej. Ten istý V., ktorý bol žalovanou splnomocnený na prevzatie rozsudku dňa 12. apríla 2018. Aj z č. l. 92 spisu „Odpoveď na lustráciu v registri obyvateľov“ je zrejmé, že rodné priezvisko je V. a jej otec je V. Nemohla teda nastať fikcia doručenia rozsudku okresného súdu, nakoľko poštový doručovateľ na zadnej strane poštovej obálky chybné uviedol „ADRESÁT NEZNÁMY“, keďže bol známy (viď prvá strana poštovej obálky s písaným textom „V.“, teda tá istá poštová schránka, na ktorej mala žalovaná uvedené svoje meno). Rozsudok súdu prvej inštancie sa dostal do dispozície dovolateľky až dňa 12. apríla 2018, a teda aj odvolanie proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote. Dovolateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že súd prvej inštancie uznesením zo dňa 17. marca 2017 rozhodol, že v časti o určenie vlastníckeho práva k psovi konanie zastavuje (č. l. 100 spisu). Toto uznesenie bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené dňa 27. marca 2017 (č. l. 102 spisu). Ten podal odvolanie proti tomuto uzneseniu dňa 11. apríla 2017 (č. l. 111 spisu). Súdny poplatok však zložil až dňa 12. apríla 2017 (č. l. 115 spisu), teda oneskorene po uplynutí lehoty podľa § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. Žalobkyňa teda nesplnila lehotu na zaplatenie súdneho poplatku a súd v rozpore so zákonom rozhodol o zrušení uznesenia zo dňa 17. marca 2017 (č. l. 119 spisu), teda aj rozsudok z 27. februára 2018 je vydaný v rozpore so zákonom, nakoľko konanie malo byť zastavené. Navrhla uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne ak je dovolací súd toho názoru, že nápravu nie je možné dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, aby zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a následne zastavil konanie.

4. Zároveň proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie aj prostredníctvom právneho zástupcu Mgr. Petra Kupku, advokáta (...). V tomto dovolaní poukazuje na to, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa dovolateľky súd pochybil už pri doručovaní žaloby žalovanej na vyjadrenie, keď nepostupoval podľa § 116 ods. 1 CSP a neurobil všetky potrebné úkony na zistenie skutočného pobytu žalovanej. Žalovaná sa o tomto spore dozvedela len náhodne, a to vtedy, keď bol jej otec informovaný poštovou doručovateľkou v mesiaci apríl 2018 o tom, že malo dôjsť k vráteniu zásielky pre jeho dcéru. Súd prvej inštancie nedoručil žalovanej žalobu v súlade s § 167 CSP, počas celého konania žalovanú neinformoval, nepoučil a ani nepredvolal na predbežné prejednanie sporu, či pojednávanie. Podľa dovolateľky okresný súd nevykonal vo veci ani len základné dôkazy, ktoré boli potrebné na rozhodnutie na zistenie rozhodujúcich skutočností. Pretože, ak by si súd pripojil vyšetrovací spis a oboznámil sa s jeho obsahom, nemohol by podľa ustanovenia § 181 ods. 2 CSP určiť, že medzi stranami sporu nie sú sporné skutkové tvrdenia žalobkyne. Uvedené nedostatky neodstránil ani odvolací súd, pričom dovolateľka má za to, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, pretože nesprávnym procesom znemožnil žalovanej ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Uznesenie krajského súdu je formalistické a nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok presvedčivých dôvodov a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bolo porušené právo žalovanej na spravodlivý proces. Argumentácia odvolacieho súdu v bodoch 22. a 23. odôvodnenia rozhodnutia nemôže obstať a spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť a neprimeranú tvrdosť zákona pri jeho interpretácii dopadajúcu na žalovanú v jej

procesnom práve n a podanie odvolania. Dovolateľka v odvolacom konaní preukázala, že poštová schránka bola riadne v mieste doručovania označená menovkou žalovanej, a že v tomto mieste doručovania preberala žalovaná aj iné poštové zásielky. Pokiaľ súd spochybňoval časový rámec vyhotovenia fotky poštovej schránky a časový rámec doručenia listu základnej školy v spojení s vyjadrením Slovenskej pošty, a. s., tak na strane súdu vznikli iba pochybnosti o riadnom označení schránky n a doručovanie písomnosti, ale záver súdu o nedostatočnom označení schránky nebol preukázaný mimo rozumných pochybností. Súd mal v takom prípade vychádzať z predpokladu, že odvolanie žalovanej proti rozsudku okresného súdu bolo podané v zákonnej lehote. Súd mal z úradnej povinnosti pri skúmaní otázky včasnosti vykonať výsluch poštového doručovateľa k otázke označenia poštovej schránky menovkou žalovanej. Odvolací súd zvolil neprímerane formalistický výklad § 106 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 111 ods. 3 CSP, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť uznesenia krajského súdu. V prípade pochybností súdu mal v otázke posúdenia včasnosti pristúpiť k výkladu na prospech odvolateľa. Navrhla, aby najvyšší súd zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil späť na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že vzhľadom na neexistenciu dovolacieho dôvodu, t. j. nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, žiadala, aby dovolací súd podľa § 448 CSP dovolanie zamietol ako nedôvodné a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je prípustné, ale nie je dôvodné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Žalovaná v podaných dovolaniach prioritne tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP tým, že rozsudok súdu prvej inštancie jej bol nesprávne doručený fikciou, v dôsledku čoho bolo jej odvolanie odmietnuté, hoci na to neboli splnené zákonné predpoklady, preto sa dovolací súd zameril na posúdenie uvedených žalovanou tvrdených skutočností.

11. Podľa § 386 písm. a/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

12. Podľa § 362 ods. 1 CSP sa odvolanie podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

13. Podľa § 121 ods. 1 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

14. Podľa § 106 ods. 1 písm. a/ CSP, ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 CSP a adresát neuviedol

inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

15. Podľa § 111 ods. 1 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení; údaje v doručení sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenie je verejnou listinou. Podľa § 111 ods. 2 CSP do vlastných rúk sa doručujú písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a písomnosti, pri ktorých to nariadi súd. Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106 CSP, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky za doručenie, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

16. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že odvolací súd odvolanie odmietne, ak bolo podané oneskorene. Odvolanie je podané oneskorene, ak márne uplynula zákonná lehota na jeho podanie (§ 362 ods. 1 CSP). Pre počítanie zákonnej 15-dňovej odvolacej lehoty platí § 121 ods. 2 CSP, ktorý určuje začiatok jej plynutia a v spojení s § 121 ods. 4 CSP aj jej koniec. Právna úprava doručovania obsiahnutá v CSP vychádza z myšlienky procesnej zodpovednosti subjektov konania. CSP zakotvuje pravidlá doručovania tak, aby sa garantovalo stranám právo na spravodlivý proces, pričom ich nerešpektovanie môže priniesť nevýhody práve tej strane, ktorá tieto pravidlá nerešpektuje. Procesná zodpovednosť strany sporu za adresu vedenú v príslušnom registri je jedným zo zákonných pravidiel doručovania písomností. V § 111 ods. 3 CSP, v ktorom je formulovaná fikcia doručenia, a v § 112 CSP sú identicky upravené následky nedoručenia písomností, či už ide o doručovanie do vlastných rúk alebo inak.

16.1. Právna fikcia je teoretická konštrukcia používaná v práve, ktorá z a určitých okolností finguje právnu skutočnosť, ktorá v skutočnosti nenastala, čím sa líši od právnej domnienky, ktorá môže (ale nemusí) zodpovedať skutočnosti. Typickou právnou fikciou je fikcia doručenia, ktorá nastupuje v prípade, ak fyzická osoba, ktorej bola doručovaná písomnosť v súlade so zákonnými pravidlami, túto neprevzala, t. j. k skutočnému doručeniu nedošlo, avšak pre účely príslušného konania sa doručenie finguje. Adresát zásielky, ale ani nikto iný, nie je oprávnený dovoľávať sa toho, že zásielka nebola doručená, lebo právna fikcia je silnejšia ako skutočnosť. Fikciou doručenia v zmysle CSP (§ 113 ods. 3) sa nastoľuje zásada, že každý adresát je zodpovedný za evidovanú adresu v príslušnom registri, ako aj za ochranu vlastných záujmov a je preto povinný si zabezpečiť prijímanie písomností na evidovanej adrese bez ohľadu na to, na akej adrese sa skutočne zdržuje. Z tejto novo zavedenej zásady CSP tiež vyplýva, že adresát sa nemôže s doručovanou písomnosťou oboznámiť len vtedy, ak má k tomu ospravedlniteľný dôvod (§ 114 CSP). Fikcia doručenia písomnosti v zmysle § 113 ods. 3 CSP vyžaduje splnenie základnej podmienky, a to nemožnosť doručenia písomnosti na adresu uvedenú v § 106 CSP. Civilný sporový poriadok bližšie neuvádza, čo považuje za nemožnosť doručiť písomnosť, preto tento predpoklad môžu spĺňať rôzne skutočnosti, či už skutočnosť, že adresát je na adrese neznámy, teda nezdržiava sa na adrese podľa § 106 CSP, alebo neprebratie zásielky adresátom. Ak sa vráti nedoručená zásielka súdu, podateľňa súdu ju opatrí dennou pečiatkou a deň, kedy sa vrátila súdu, sa považuje za deň doručenia zásielky. CSP zdôrazňuje, že je irelevantné, že sa adresát o doručovaní písomnosti nedozvedel. Právna úprava podľa CSP už nevyžaduje na naplnenie fikcie doručenia kumulatívne splnenie podmienky, že adresát sa v mieste doručenia síce zdržuje, ale len nebol zastihnutý (Horváth E., Andrášiová A., Henčeková S. a kol., Civilný sporový poriadok - Komentár, Bratislava: Wolters Kluwer s. r. o., 2018, komentár k § 111). Pre úplnosť dovolací súd tiež uvádza, že pokiaľ CSP, aj literatúra používajú pojmy „nepodarí doručiť“ alebo „nedoručená písomnosť“, je potrebné pod týmto pojmom rozumieť takú zásielku, ktorú nie je možné doručiť adresátovi alebo oprávnenému prijímateľovi. Poštové podmienky, Všeobecná časť, vnútroštátny styk, účinné od 01. februára 2016, ich nazývajú ako „nedoručiteľné zásielky“ (bod 22.1.2), v zmysle ktorých písm. d/ sa za nedoručiteľnú považuje aj zásielka v prípade, ak adresáta na adrese uvedenej na poštovej zásielke nemožno zistiť a zásielku nemožno doposlať (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 408).

16.2. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie bol doručovaný v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 111 CSP a § 106 ods. 1 písm. a/ CSP do vlastných rúk žalovanej, na adresu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky a takto doručovaná písomnosť sa súdu prvej inštancie vrátila dňa 05. apríla 2018 ako nedoručená z dôvodu, že adresát je neznámy (č. l. 185 a 186 spisu). Na základe čoho v zmysle § 111 ods. 3 CSP sa písomnosť považovala dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu (05. apríla 2018) za doručenie, aj keď sa adresát o tom nedozvedel. Uvedené

vyplýva aj z úradného záznamu súdu na č. l. 187 spisu. Lehota na podanie odvolania proti uvedenému rozsudku začala žalovanej plynúť deň po fikcii doručenia 05. apríla 2018 (pozri pečiatku súdu rub obálky na č. l. 185 spisu), t. j. dňa 06. apríla 2018, a koniec 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na piatok 20. apríla 2018. Žalovaná podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie prostredníctvom právneho zástupcu na základe udeleného plnomocenstva zo dňa 12. apríla 2018 (rub č. l. 206 spisu) elektronicky (emailom) na súde až 26. apríla 2018 (pozri č. l. 203 spisu), teda po uplynutí zákonnej lehoty v zmysle § 362 ods. 1 CSP. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie dôvodne ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a/ CSP odmietol.

16.3. Dovolací súd v tejto súvislosti navyše poukazuje na ďalší obsah spisu, a to úpravu pre kanceláriu z č. l. 189 spisu zo dňa 10. apríla 2018, z ktorej vyplýva pokyn doručiť žalovanej prostredníctvom informačného centra rovnopis rozsudku a úradný záznam súdu z č. l. 190 spisu, z ktorého je zrejme doručenie rozsudku splnomocnenému zástupcovi Q. V. Uvedené skutočnosti vyplývajúce zo spisu sú v rozpore s tvrdením dovolateľky, že požiadala súd prvej inštancie o opätovné doručenie zásielky žiadosťou zo dňa 09. apríla 2018 (správne č. l. 188 spisu), ktorý jej zásielku opätovne nezaslal. Napokon zo súdneho spisu vyplýva aj pokus súdu o doručenie písomností na zistenú doručovaciu adresu žalovanej, a to W. s naspäť vrátenou zásielkou súdu 13. októbra 2017 ako neprevzatej v odbernej lehote (č. l. 127 spisu).

16.3.1. Podľa názoru dovolacieho súdu aj žiadosť dovolateľky zo dňa 09. apríla 2018 o opätovné doručenie zásielky zaslanej späť ako adresát neznámy (č. l. 188 spisu) indikuje vedomosť dovolateľky o doručovaní rozhodnutia okresného súdu najneskôr dňa 09. apríla 2018. V tejto súvislosti dovolací súd akcentuje všeobecne platnú zásadu ignorantia legis non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje), ktorá znamená, že nikto sa nemôže zbaviť zodpovednosti za svoje konanie alebo určitej povinnosti tvrdením, že o svojich povinnostiach nevedel, resp. že nepoznal zákon. Aplikujúc uvedenú zásadu v predmetnom spore so zreteľom na jeho konkrétne okolnosti to znamená, že dovolateľka vedieť mohla a mala, že písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky za doručенú (§ 111 ods. 3 CSP), pričom vrátenie zásielky súdu spôsobilo začatie plynutia lehoty na podanie odvolania.

16.4. Dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom sa neopodstatnene domnievala, že lehota na podanie odvolania začala plynúť až dňa 12. apríla 2018 (prevzatie rozsudku okresného súdu splnomocneným zástupcom - otcom dovolateľky). Dovolateľke, prípadne jej právnomu zástupcovi, nič nebránilo využiť svoje právo nahliadnuť do spisu (§ 97 CSP) a zistiť, ktorým dňom považuje súd rozhodnutie za doručené (pozri č. l. 187 spisu). Nezanedbateľnou skutočnosťou je aj to, že dovolateľke sa dostalo do dispozície rozhodnutie okresného súdu 12. apríla 2018, a teda v čase, keď do konca uplynutia lehoty 20. apríla 2018 zostal časový priestor na podanie odvolania. V nadväznosti na uvedené dovolací súd zdôrazňuje, že z obsahu spisu zároveň ani nevyplýva, že by žalovaná využila inštitút odpustenia zmeškania lehoty podľa § 122 CSP (aj § 114 CSP), ktorý postup odporuje zásade „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria iba bdelym), ktorá subjekty právneho vzťahu poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na eventualitu paternalistického postoja štátu. Dovolateľka sa aj uvedeným spôsobom svojou vlastnou vinou a prístupom pripravila o možnosť včasného uplatnenia riadneho opravného prostriedku a tým posúdenia ňou namietaných v á d konania a zákonnosti rozhodnutia okresného súdu odvolacím súdom. Ide vlastne o nepriaznivý následok procesnej zodpovednosti pre dovolateľku plynúci z nerešpektovania pravidiel doručovania obsiahnutých v právnej úprave CSP.

17. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že postup odvolacieho súdu v súlade so zákonom (odmietnutím odvolania podľa § 386 písm. a/ CSP, pretože mal za to, že boli splnené zákonné podmienky na postup súdu prvej inštancie podľa § 111 ods. 3 CSP pri doručovaní jeho rozsudku dovolateľke), neznemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a žalovaná tak neopodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Žalovaná v súvislosti s tvrdenou vadou podľa § 420 písm. f/ CSP v dovolaní tiež namietala nedostatočné odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu (súd podľa dovolateľky nevysvetlil dôsledky, prípadne účinky alebo vecné súvislosti niektorých skutočností), ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci majúci svoj základ v hodnotení dôkazov a v nedostatočne vykonanom dokazovaní (nevypočutie poštového doručovateľa).

19. V posudzovanom prípade obsah spisu, ani dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu

nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu znátočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

19.1. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka akcentovala nedostatočné odôvodnenie, predovšetkým poukazujúc na body 22. a 23. odôvodnenia, ktoré sú podľa jej názoru neprímerane formalistické. K predmetnej námietke dovolací súd poukazuje, že krajský súd sa v danom prípade po oboznámení sa s obsahom spisu najskôr zaoberal tým, či odvolanie žalovaná podala včas a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej bolo podané oneskorene. Preto nebolo namieste, aby sa odvolací súd v danom prípade zaoberal ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní žalovanej. Odvolací súd sa správne zameril na zistenie zákonnosti doručovania rozsudku okresného súdu žalovanej, pričom dôvod odmietnutia odvolania spočívajúci v zmeškaní lehoty na podanie odvolania v bodoch 22. a 23. vysvetlil dostatočne vyčerpávajúcym spôsobom, s poukazom na príslušné ustanovenia právnej úpravy týkajúcej sa doručovania prostredníctvom poštového podniku. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie na základe pokynu krajského súdu (č. I. 262 a nasl. spisu) vykonal šetrenie na preverenie žalovanou tvrdených skutočností týkajúcich sa pochybenia poštového doručovateľa ohľadom nedoručenia zásielky žalovanej s podacím číslom UC284702496SK (doručovaný rozsudok súdu prvej inštancie, viď č. I. 185 spisu, pozn. dovolacieho súdu) dopytom na poštový úrad (č. I. 270 spisu). K uvedenému bolo súdu zaslané vyjadrenie Slovenskej pošty, a. s., Banská Bystrica (...), že zásielka s podacím číslom UC284702496SK adresovaná žalovanej bola 05. apríla 2018 vrátená späť s vyznačením dôvodu „adresát neznámy“, pretože adresát na odovzdávacom mieste v čase doručovania zásielky nemal označenú schránku, ani zvonček menovkou. Vo vyjadrení poštový úrad poukázal aj na Poštové podmienky (bod 16.10.), v zmysle ktorých vlastník zabezpečí označenie domovej listovej schránky menovkou adresátov žijúcich na danom odovzdávacom mieste, zároveň aj označenie vchodov bytových domov a zvončekov, ktoré musia byť funkčné a umiestnené pri vchode do domu (č. I. 272 spisu).

19.2. Z odôvodnenia odvolacieho súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru o oneskorenosti podania odvolania žalovanou proti rozhodnutiu okresného súdu. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov vo veci rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 7. až 23.), nevyplýva neprímeraný formalizmus, rozpornosť a nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu (k tomu pozri aj bod 16. tohto rozhodnutia). Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľky, ktorá mala podľa jeho názoru podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. K námietke dovolateľky týkajúcej sa nedostatočného dokazovania vo veci dovolací súd uvádza, že dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v civilnom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. V tomto zmysle preto neobstojí tvrdenie dovolateľky, že súd mal z úradnej povinnosti pri skúmaní otázky včasnosti vykonať výsluch poštového doručovateľa k otázke označenia poštovej schránky menovkou žalovanej. Samotná skutočnosť, že dovolateľka nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný

súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovanej ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

22. Dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.